

POVJERENSTVO ZA ODLUČIVANJE O
SUKOBU INTERESA

REPUBLIKA HRVATSKA

Broj: 711-I-637-P-105/15-02-1

Zagreb, 2. travnja 2015.g.

Povjerenstvo za odlučivanje o sukobu interesa (u daljnjem tekstu: Povjerenstvo), na temelju članka 39. stavka 1. Zakona o sprječavanju sukoba interesa („Narodne novine“ broj 26/11., 12/12., 126/12. i 48/13. – pročišćeni tekst Zakona, u daljnjem tekstu: ZSSI), povodom neanonimne prijave mogućeg sukoba interesa podnesene protiv dužnosnika Ive Josipovića, predsjednika Republike Hrvatske u mandatu 2010.g. – 2015.g., na 91. sjednici, održanoj dana 2. travnja 2015. g., donosi sljedeću:

ODLUKU

Postupak za odlučivanje o sukobu interesa protiv dužnosnika Ive Josipovića, predsjednika Republike Hrvatske u mandatu 2010.g.–2015.g., neće se pokrenuti, obzirom da iz navoda sadržanih u podnesenim neanonimnim prijavama ne proizlazi da je u postupanju prijavljenog dužnosnika, došlo do povrede odredbi ZSSI-a.

Obrazloženje

Protiv dužnosnika Ive Josipovića, predsjednika Republike Hrvatske u mandatu 2010.g. –2015.g., neanonimni podnositelj, podnio je nekoliko prijava mogućeg sukoba interesa koje su u knjizi ulazne pošte Povjerenstva zaprimljene dana 11. prosinca 2014.g., pod brojem: 711-U-3595-R-351/14-01-4, dana 15. prosinca 2014.g., pod brojem: 711-U-3638-R-351/14-01-4, dana 16. prosinca 2014.g., pod brojem: 711-U-3707-R-351/14-03-1, dana 19. prosinca 2014.g., pod brojem: 711-U-3855-R-351/14-04-1, dana 2. siječnja 2015.g., pod brojem: 711-U-1-R-351-14/15-05-1, dana 5. siječnja 2015.g., pod brojem: 711-U-30-R-351-14/15-06-1, dana 12. siječnja 2015.g., pod brojem: 711-U-91-R-351-14/15-07-1, i pod brojem: 711-U-92-R-351-14/15-08-1, dana 15. siječnja 2015.g., pod brojem: 711-U-120-R-351-14/15-09-1, dana 20. ožujka 2015.g., pod brojem: 711-U-995-R-351-14/15-11-1, dana 23. ožujka 2015.g., pod brojem: 711-U-1026-R-351-14/15-12-1, dana 25. ožujka 2015.g., pod brojem: 711-U-1064-R-351-14/15-13-1, te dana 26. ožujka 2015.g., pod brojem: 711-U-1088-R-351-14/15-11-1. Povodom navedenih prijava vodi se predmet pod brojem P-105/15.

U navedenim prijavama u bitnom se navodi da je dužnosnik zloupotrijebio svoj položaj, te da je obnašanje dužnosti predsjednika Republike Hrvatske u mandatu 2010.g.-2015.g., nezakonito koristio u izbornoj promidžbi za predsjedničke izbore time što je izradu prijedloga novog Ustava kao svog predizbornog programa, financirao sredstvima poreznih obveznika koja su mu kao predsjedniku Republike Hrvatske bila na raspolaganju.

Podnositelj prijave osporava sadržaj iznesenih prijedloga ustavnih promjena poput podjele Republike Hrvatske na više regija, promjene načina izbora zastupnika u Hrvatskom saboru i jačanja uloge civilnog društva, te smatra da su izneseni prijedlozi usmjereni prema destabiliziranju ustavnog i pravog poretka Republike Hrvatske.

U prijavama se navodi da dužnosnik u postupku predlaganja ustavnih promjena nije spominjao svoje dijelove programa koji se odnose na promjene Izvorišnih osnova te Temeljenih odredbi Ustava Republike Hrvatske, te da je dužnosnik pokušao promijeniti Ustav Republike Hrvatske sukladno vlastitim potrebama, s ciljem povećanja vlastitih ustavnih ovlasti, iz čega prema navodima iz podnesenih prijava proizlazi da je dužnosnik u situaciji sukoba interesa. Također se navodi da dužnosnik u obnašanju dužnosti ignorira članak 141. Ustava Republike Hrvatske koji zabranjuje udruživanje Republike Hrvatske u balkanske državne saveze, jer pregovara sa predstavnicima susjednih zemalja o regionalnom integriranju. U prijavama se navodi se da je dužnosnik financirao izradu svog izbornog programa iz sredstava državnog proračuna angažirajući stručnjake za izradu prijedloga ustavnih promjena, te da je dužnosnik angažirao agencije za ispitivanje javnog mnijenja koje je plaćao iz sredstava državnog proračuna, bez da su mu navedena sredstva odobrena od strane Hrvatskog sabora, čime se dužnosnik kao predsjednički kandidat postavio u privilegirani položaj u odnosu na druge predsjedničke kandidate. Prijavitelj ukazuje Povjerenstvu da bi navedena situacija mogla predstavljati povredu odredbi ZSSI-a.

Člankom 3. stavkom 1. podstavkom 1. ZSSI-a propisano je da je Predsjednik Republike Hrvatske dužnosnik u smislu navedenog Zakona, stoga je i dužnosnik Ivo Josipović, povodom obnašanja dužnosti predsjednika Republike Hrvatske u mandatu 2010.-2015.g., obvezan postupati sukladno odredbama ZSSI-a. Člankom 39. stavkom 1. ZSSI-a, propisano je da Povjerenstvo može pokrenuti postupak iz svoje nadležnosti na temelju svoje odluke, povodom vjerodostojne, osnovane i neanonimne prijave ili u slučajevima kada raspolaže saznanjima o mogućem sukobu interesa dužnosnika. Sukladno stavku 4. istog članka podnositelju prijave, jamči se zaštita anonimnosti. O pokretanju ili nepokretanju postupka, Povjerenstvo donosi pisanu odluku. Člankom 7. stavkom 1. podstavkom c) ZSSI-a propisano je da je dužnosnicima zabranjeno zlouporabiti posebna prava dužnosnika koja proizlaze ili su potrebna za obavljanje dužnosti.

Povjerenstvo je u svrhu provjere vjerodostojnosti i osnovanosti navoda iz predmetne neanonimne prijave izvršilo uvid u relevantne, javno dostupne službene podatke. Na temelju članka 3. stavka 1. i članka 4. Zakona o izboru predsjednika Republike Hrvatske („Narodne novine“, br. 22/92., 42/92., 71/97., 69/04., 99/04., 44/06., 24/11. i 128/14.), Vlada Republike Hrvatske je na sjednici održanoj 20. studenoga 2014.g., donijela Odluku o raspisivanju izbora za predsjednika Republike Hrvatske. Državno izborno povjerenstvo je temelju članka 17. stavka 4., članka 40. i članka 41. Zakona o izboru predsjednika Republike Hrvatske utvrdilo i objavilo Konačne rezultate izbora za predsjednika Republike Hrvatske od 29. siječnja 2015.g. u „Narodnim novinama“ broj 11/15.

Na navedenim izborima prijavljeni dužnosnik je u održanom drugom krugu izbora, ostvario drugo mjesto na predsjedničkim izborima, te mu je mandat predsjednika Republike Hrvatske prešao 18. veljače 2015.g.

U odnosu na ocjenu osnovanosti navoda iz podnesenih prijava koji se odnose na moguću zlouporabu prava koja proizlaze iz obnašanja dužnosti predsjednika Republike Hrvatske, Povjerenstvo utvrđuje da je člankom 147. Ustava Republike Hrvatske („Narodne novine“, br. 56/90., 135/97., 8/98., 13/00., 124/00., 28/01., 41/01., 55/01., 76/10. , 85/10 i 5/14.) propisano da pravo predlaganja promjene Ustava Republike Hrvatske ima najmanje jedna petina zastupnika u Hrvatskom saboru, predsjednik Republike Hrvatske i Vlada Republike Hrvatske.

Člankom 148. stavkom 1. Ustava Republike Hrvatske propisano je da Hrvatski sabor odlučuje da li će pristupiti promjeni Ustava većinom glasova svih zastupnika. Stavkom 2. propisano je da nacrt promjene Ustava Hrvatski sabor utvrđuje većinom glasova svih zastupnika. Člankom 149. Ustava Republike Hrvatske propisano je da o promjeni Ustava odlučuje Hrvatski sabor dvotrećinskom većinom glasova svih zastupnika. Promjenu Ustava prema članku 150. Ustava proglašava Hrvatski sabor.

U obnašanju dužnosti predsjednika Republike Hrvatske, čija je ustavna odgovornost briga za redovito i usklađeno djelovanje te za stabilnost državne vlasti, predsjednik Republike Hrvatske, razmatrajući određena pitanja koja smatra bitnim te nudeći moguća rješenja, samostalno ili u suradnji sa zainteresiranom javnošću, ovlašten je predložiti Hrvatskom saboru promjenu Ustava Republike Hrvatske. Pritom Hrvatski sabor odlučuje većinom glasova svih zastupnika hoće li uopće pristupiti promjeni Ustava te istom većinom utvrđuje nacrt promjene Ustava, a dvotrećinskom većinom glasova svih zastupnika odlučuje o promjeni Ustava. Iz navedenog proizlazi da je predsjednik Republike Hrvatske ovlašten predlagatelj promjena Ustava Republike Hrvatske, koje prema njegovoj ocjeni korespondiraju s promijenjenim društvenim okolnostima te koje zahtijevaju drugačije normativno uređenje. Za potrebe oblikovanja prijedloga promjena, predsjednik Republike Hrvatske može angažirati ustavno-pravne i druge savjetodavne stručnjake. Obzirom da se promjene Ustava Republike donose dvotrećinskom većinom glasova svih zastupnika u Hrvatskom saboru, predsjednik Republike je ustavno onemogućen u samovoljnom i arbitrarnom postupanju u postupku promjene Ustava, te predsjednik Republike Hrvatske ne može, kao što se to neosnovano tvrdi u podnesenim prijavama, bez mogućnosti uvida i kontrole od strane zainteresirane javnosti i građana Republike Hrvatske, normativno prilagođavati Ustav svojim osobnim interesima i potrebama. Pored činjenice da Povjerenstvo nije ovlašteno ocjenjivati tekst inicijative za ustavnim promjenama, niti u sadržajnom smislu niti u smislu njihove opravdanosti, ne može se utvrditi da je dužnosnik samim činom izrade i iznošenja prijedloga mogućih promjena Ustava Republike Hrvatske, zloupotrijebio posebna prava dužnosnika koja proizlaze ili su potrebna za obavljanje dužnosti, stoga iz navoda podnesenih neanonimnih prijava ne proizlazi saznanje o mogućem sukobu interesa dužnosnika, niti o mogućoj povredi odredbi ZSSI-a.

U konačnici, inicijativa ustavnih promjenama kao dio ocjene ukupnog predizbornog programa predmet je prosudbe birača na izborima.

U odnosu na nedopušteno i nezakonito financiranje troškova izborne promidžbe, te korištenje sredstava koja su dužnosniku bila na raspolaganju kao predsjedniku Republike Hrvatske za izradu prijedloga ustavnih promjena koje je dužnosnik eventualno koristio u svojoj izornoj promidžbi Povjerenstvo ističe da je za nadzor financiranja izborne promidžbe nadležno Državno izborno povjerenstvo.

Člankom 14. stavkom 4. podstavkom 1. Zakona o financiranju političkih aktivnosti i izborne promidžbe („Narodne novine“, br. 24/11., 61/11., 27/13. i 48/13.) propisano je da su kandidati za predsjednika Republike Hrvatske, neovisno o tome jesu li predloženi od strane političke stranke ili birača, dužni otvoriti poseban račun za financiranje troškova izborne promidžbe. Člankom 27. stavkom 2. istog Zakona propisano je da Državno izborno povjerenstvo nadzire poštivanje odredbi tog Zakona koje se odnose na izbornu promidžbu, financijske račune koji se odnose na financiranje izborne promidžbe, prikupljanje donacija i troškove izborne promidžbe, izvještavanje o financiranju izborne promidžbe te ostale aktivnosti vezane uz financiranje izborne promidžbe kandidata na izborima. Stavkom 3. istog članka propisano je da nadzor financiranja izborne promidžbe, Državno izborno povjerenstvo provodi od dana otvaranja posebnih računa za financiranje izborne promidžbe do završetka transakcija na tim računima.

Na službenoj internet stranici Državnog izbornog povjerenstva www.izbori.hr objavljeno je Izvješće o provedenom nadzoru financiranja izborne promidžbe na izborima za predsjednika Republike Hrvatske koje sadrži podatke i o sredstvima utrošenima u izornoj promidžbi za predsjednika Republike Hrvatske na temelju vlastitih nadzornih radnji Državnog izbornog povjerenstva od dana otvaranja posebnog računa kandidata te na osnovi dokumentacije koju podnose kandidati. Povodom navoda iz podnesenih neanonimnih prijava, te na temelju gore navedenih činjenica Povjerenstvo nije steklo saznanja iz kojih bi proizlazilo da je u obnašanju dužnosti predsjednika Republike Hrvatske dužnosnik Ive Josipović zlorabio posebna prava dužnosnika koja proizlaze ili su potrebna za obavljanje dužnosti, odnosno da se postupio na način koji bi predstavljao neko od zabranjenih djelovanja dužnosnika propisanih člankom 7. ZSSI-a, te stoga navode iz neanonimne prijave Povjerenstvo ocjenjuje neosnovanim i nevjerodostojnim. Slijedom navedenog, Povjerenstvo je donijelo odluku kao što je to navedeno u izreci ovog akta.

PREDSJEDNICA POVJERENSTVA

Dalija Orešković, dipl.iur.

Dostaviti:

1. Dužnosnik Ivo Josipović
2. Podnositelj prijave
3. Objava na internetskoj stranici Povjerenstva
4. Pismohrana